

ПНП відомості про обставини події, ужиті заходи та зазначити, що звернення розглянуто на місці або відомості про подію не підтвердилися; 8) З'ясувати в заявника (потерпілого) абонентський номер телефону та адресу електронної пошти, а також зручний для нього спосіб отримання відповіді про результати розгляду його заяви чи повідомлення.

Таким чином, на нашу думку, наряди патрульної поліції, які здійснюють реагування на заяви та повідомлення про вчинені кримінальні правопорушення та інші повідомлення, на місці події виконують наступні функції:

1. Забезпечувальна, проявляється у здійсненні схоронності доказового матеріалу, цілісності місця події.

2. Організаційну – забезпечення публічної безпеки та порядку, виклик за необхідності, СОГ, нарядів невідкладної медичної допомоги, пожежні підрозділи, тощо.

3. Кваліфікаційну – здійснивши прийом та обробку отриманої інформації, надають первинну кваліфікацію на місці події, визначивши діяння як кримінальне чи адміністративне.

Одержано 02.05.2019

★

УДК 342.9

Діана Григорівна Петрова,

слухач магістратури факультету № 3

Харківського національного університету внутрішніх справ

АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВІ ЗАСАДИ ЗАПОБІГАННЯ ДОМАШНЬОМУ НАСИЛЬСТВУ ЩОДО ДІТЕЙ

Україна – одна із перших країн, яка юридично визнала існування проблеми домашнього насильства. Конституція України зазначає, що людина, її життя і здоров'я, недоторканність і безпека визнаються в Україні найвищою соціальною цінністю.

Актуальність нашої теми обумовлена тим, що останнім часом проблемою номер один стає домашнє насильство. І стереотипи, які існують в українському суспільстві, а також слабкий захист жертв на законодавчому рівні, роблять це явище масштабним.

Дана проблема стала осередком уваги низки вчених: А. Коренев, М. Яковчук, В. Бевзенко, В. Галунько, Т. Такохович, С. Іва-

ноіва, Т. Кальченко та інших. Якщо звернутися до статистики, виявляється, що 30–40 % викликів, що надходять до Національної поліції України, стосуються домашнього насильства. Але найстрашнішим є те, коли жертвою домашнього насильства стає дитина.

Правова, соціальна та психологічна незрілість дітей ставить їх у практично повну залежність від дорослих. І саме ця залежність робить дитину найбільш уразливою перед застосуванням домашнього насильства.

Відповідно ст. 1 Закону України «Про запобігання та протидію домашньому насильству»: дитина, яка постраждала від домашнього насильства – особа, яка не досягла 18 років та зазнала домашнього насильства у будь-якій формі або стала свідком (очевидцем) такого насильства.

Домашнє насильство це – діяння (дії або бездіяльність) фізичного, сексуального, психологічного або економічного насильства, що вчиняються в сім'ї чи в межах місця проживання або між родичами, або між колишнім чи теперішнім подружжям, або між іншими особами, які спільно проживають (проживали) однією сім'єю, але не перебувають (не перебували) у родинних відносинах чи у шлюбі між собою, незалежно від того, чи проживає (проживала) особа, яка вчинила домашнє насильство, у тому самому місці, що й постраждала особа, а також погрози вчинення таких діянь.

Більше половини випадків, поставлених на профілактичний облік, стосуються саме фізичного насилля. Працівникам поліції значно складніше виявити сексуальне і психологічне насильство, оскільки ця тема вважається приватною і є доволі замовчуваною. Тому, на наш погляд, необхідні більш жорсткіші санкції, що застосовуються до осіб, які вчиняють насильство в сім'ї щодо дитини.

Слід зазначити, що запобігання домашньому насильству – система заходів, що здійснюються органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування, підприємствами, установами та організаціями, а також громадянами України, іноземцями та особами без громадянства, які перебувають в Україні на законних підставах, та спрямовані на підвищення рівня обізнаності суспільства щодо форм, причин і наслідків домашнього насильства, формування нетерпимого ставлення до насильницької моделі поведінки у приватних стосунках, небайдужого ставлення до постраждалих осіб, насамперед до постраждалих дітей, викорі-

нення дискримінаційних уявлень про соціальні ролі та обов'язки жінок і чоловіків, а також будь-яких звичаїв і традицій, що на них ґрунтуються.

Важливим кроком у боротьбі із сімейним насильством стало закріплення юридичної відповідальності за вчинення домашнього насильства. У законах України «Про охорону дитинства» вказано, що особи, винні у порушенні вимог законодавства про охорону дитинства або ж вчинили домашнє насильство, несуть кримінальну, адміністративну і цивільно-правову відповідальність. Але найпоширенішими є адміністративні правопорушення, скоєнні у сфері протидії домашньому насильству відносно дитини, що визначає важливе значення саме адміністративної відповідальності.

Тому ми розглядаємо проблему визначення сутності адміністративної відповідальності в цій сфері. Передусім зазначимо, що адміністративна відповідальність – один з основних інститутів адміністративного права, що охоплює значну кількість адміністративно-правових норм, які регулюють цей вид відповідальності.

Адміністративне законодавство України (а нині і кримінальне) містить спеціальну норму, що закріплює адміністративну відповідальність за домашнє насильство. Названі дії кваліфікуються за ст. 173-2 Кодексу України про адміністративні правопорушення, що була внесена до глави 14 «Адміністративні правопорушення, що посягають на громадський порядок та громадську безпеку».

Самі ж справи про адміністративні правопорушення, передбачені ст. 173-2 КУпАП, відповідно до ст. 221 КУпАП, розглядають суди. Внесеними змінами до п. 1 ч. 2 ст. 262, ч. 4 ст. 263 та ч. 2 ст. 277 КУпАП поліцейським дозволено здійснювати адміністративне затримання особи, що вчинила домашнє насильство, до розгляду справи судом. Проте справи про правопорушення, передбачені ст. 173-2 КУпАП, розглядаються протягом доби. Оскільки такі справи підвідомчі суду, стягнення може бути накладено не пізніш як через три місяці з дня вчинення правопорушення. Окрім правопорушення за ст. 173-2 КУпАП, адміністративна відповідальність за дії, які становлять насильство щодо дитини, може також наставати у випадках вчинення і таких адміністративних правопорушень, як: 1) доведення неповнолітнього до стану сп'яніння батьками неповнолітнього, особами, які їх замінюють, або іншими особами охоплюється ст. 180 КУпАП; 2) ухилення

батьків або осіб, які їх замінюють, від виконання передбачених законодавством обов'язків щодо забезпечення необхідних умов життя, навчання та виховання неповнолітніх дітей тягне адміністративну відповідальність за ст. 184 КУпАП.

Слід звернути увагу, що запровадження ст. 173-2 КУпАП призвело до виникнення колізій між цією статтею і змістом Закону та системою передбачених нині спеціальних заходів з попередження домашнього насильства. Передбачений Законом України «Про запобігання та протидію домашньому насильству» перелік домашнього форм насильства (фізичне, сексуальне, психологічне і економічне) не відповідає формам насильства, вказаним в ст. 173-2 КУпАП України, якою передбачено адміністративну відповідальність за «умисне вчинення будь-яких діянь (дій або бездіяльності) фізичного, психологічного чи економічного характеру». Сексуальне ж насильство як форма домашнього насильства, не включено до диспозиції ст. 173-2 КУпАП.

Враховуючи все вказане, зазначимо, що протидія домашньому насильству щодо дитини є сьогодні важливим напрямом діяльності державних органів і розглядається не лише як соціальна проблема, а як проблема захисту прав дитини як людини, що вимагає вироблення належних правових засобів її розв'язання.

Одержано 02.05.2019

★

УДК 352.076(477)

Аліна Федорівна Поляк,

слухач магістратури факультету № 1

Харківського національного університету внутрішніх справ

ДЕЛЕГУВАННЯ ПОВНОВАЖЕНЬ ОРГАНАМ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ: ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ

Місцеве самоврядування в Україні – це гарантоване державою право та реальна здатність територіальної громади – жителів села чи добровільного об'єднання у сільську громаду жителів кількох сіл, селища, міста – самотійно або під відповідальність органів та посадових осіб місцевого самоврядування вирішувати питання місцевого значення в межах Конституції і законів України. Призначенням територіальних громад сіл, селищ, міст, сіль-